

პირის იდენტიფიცირების შეზღუდვის შესაბამისობა მხარეთა
შეჯიბრებითობისა და თანასწორობის პრინციპთან

ლუკა ტყეშელაშვილი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
სამართლის სკოლის სისხლის სამართლის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების
მოთხოვნის შესაბამისად*

სისხლის სამართლის სამაგისტრო პროგრამა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: გოგა ხატიაშვილი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2026

”როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.“

ლუკა ტყეშელაშვილი

19.06.2026

აბსტრაქტი

სამაგისტრო ნაშრომი ეხება პირის იდენტიფიცირების შეზღუდვების შესაბამისობას სისხლის სამართლის პროცესში შეჯიბრებითობისა და მხარეთა თანასწორობის პრინციპებთან. შეჯიბრებითობის პრინციპი, რომელსაც ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლი იცავს, უზრუნველყოფს, რომ ბრალდებასა და დაცვის მხარეს ჰქონდეთ თანაბარი შესაძლებლობა წარმოადგინონ და გაასაჩივრონ მტკიცებულებები, რითაც გარანტირებულია სამართლიანი სასამართლოს უფლება. მოწმის იდენტიფიცირების შეზღუდვა, განსაკუთრებით ოპერატიულ-სამძებრო ან ფარულ საგამოძიებო მოქმედებებში მონაწილე პირების შემთხვევაში, მნიშვნელოვან პროცედურულ ინსტრუმენტს წარმოადგენს მოწმის უსაფრთხოების დაცვისთვის. თუმცა, აღნიშნული შეზღუდვები შესაძლოა ეწინააღმდეგებოდნენ ფუნდამენტურ საპროცესო პრინციპებს და ამცირებდნენ დაცვის შესაძლებლობებს, ეფექტურად გასაჩივრებისა და პროცესში მონაწილეობის თვალსაზრისით.

ნაშრომის მიზანია შეაფასოს, რამდენად შეესაბამება პირის იდენტიფიცირების შეზღუდვა მხარეთა საპროცესო თანასწორობისა და შეჯიბრებითობის პრინციპებს. კვლევა შეეხება ძირითად კითხვას, თუ როგორ მოქმედებს იდენტიფიცირების დამალვა სამართლიანი სასამართლოს უფლებებსა და პროცესულ თანასწორობაზე როგორც ეროვნულ, ისე საერთაშორისო სამართლებრივ ჩარჩოებში. ნაშრომი მიზნად ისახავს იდენტიფიცირების შეზღუდვის საკანონმდებლო და საპროცესო საფუძვლების დეტალურ ანალიზს, განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა ბოლო დროს განხორციელებულ ცვლილებებს. გარდა ამისა, კვლევა შეაფასებს, რა გავლენა აქვს ასეთ შეზღუდვებს დაცვის მხარის უფლებებსა და სისხლის სამართლის პროცესის სამართლიანობაზე.

კვლევა ეფუძნება შედარებით-სამართლებრივ ანალიზსა და საერთაშორისო და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრაქტიკას, რომელიც გვთავაზობს სამართლიანი პროცესისთვის აუცილებელ დაცვის მექანიზმებს რისკების შესამცირებლად. კვლევის შედეგად, არსებული გამოწვევების დასაძლევად შემოთავაზებულია შესაბამისი რეკომენდაციებიც, რომელიც ხაზს უსვამენ

პროპორციული, გამჭვირვალე და დაბალანსებული მიდგომის აუცილებლობას მოწმის ანონიმურობის საკითხში, რაც ხელს შეუწყობს მართლმსაჯულების სისტემის მთლიანობასა და განაჩენების ლეგიტიმაციას.

საკვანძო სიტყვები:

პირის იდენტიფიცირება; მოწმის ანონიმურობა; სამართლიანი სასამართლო; პროპორციულობა; მტკიცებულებები; ფარული საგამოძიებო მოქმედებები; დაცვის მხარის უფლებები; საპროცესო გარანტიები.

Abstract

The master's thesis examines the compliance of restrictions on personal identification with the principles of adversarial proceedings and equality of arms in criminal proceedings. The principle of adversarial proceedings, protected under Article 6 of the European Convention on Human Rights, ensures that both the prosecution and the defense have equal opportunities to present and challenge evidence, thereby guaranteeing a fair trial. Restrictions on witness identification, particularly in cases involving individuals participating in operational-investigative or covert investigative actions, represent an important procedural instrument for protecting the safety of witnesses. However, such restrictions may conflict with fundamental procedural principles and reduce the defense's ability to effectively challenge evidence and participate in proceedings.

The aim of the thesis is to assess the extent to which restrictions on personal identification align with the principles of procedural equality and adversarial proceedings. The study addresses the central question of how identity concealment affects the right to a fair trial and procedural equality within both national and international legal frameworks. The thesis provides a detailed analysis of the legislative and procedural foundations of identification restrictions, with particular attention to recent legal amendments. Furthermore, it evaluates the impact of such restrictions on the defense's rights and the overall fairness of the criminal process.

The research relies on comparative legal analysis and the case law of international and European human rights courts, which offer mechanisms necessary to ensure a fair trial while mitigating risks. As a result, targeted recommendations are proposed to address existing challenges, emphasizing the need for a proportional, transparent, and balanced approach to witness anonymity, thereby supporting the integrity of the justice system and the legitimacy of judicial decisions.

Keywords:

personal identification; witness anonymity; fair trial; proportionality; evidence; covert investigative actions; defense rights; procedural guarantees.